

Sag C-314/19

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

16. april 2019

Forelæggende ret:

Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Spanien)

Afgørelse af:

12. marts 2019

Appellant:

R.C.C.

Indstævnt:

M.O.L.

Hovedsagens genstand

Sag om afskedigelse af en ansat i en notarvirksomhed.

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Spørgsmålet, om Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter finder anvendelse på en ansat i en notarvirksomhed.

Retsgrundlaget er artikel 267 TEUF.

Præjudicielt spørgsmål

Finder artikel 1, stk. 1, litra a), i Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af

dele af virksomheder eller bedrifter] og således direktivets indhold anvendelse i en situation, hvor indehaveren af en notarvirksomhed, som er offentligt ansat og samtidig privat virksomhedsleder for sine ansatte – idet dette arbejdsgiverforhold er omfattet af den almindelige arbejdsmarkedslovgivning og af en sektorspecifik overenskomst – efterfølger en anden tidligere indehaver af notarvirksomheden, der fratræder, og overtager dennes protokol, fortsætter med at udøve virksomhed på det samme arbejdssted med den samme materielle struktur og overtager det personale, som arbejdede for den notar, der tidligere havde stillingen?

Anførte EU-retlige bestemmelser

Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter. Artikel 1, stk. 1, litra a).

Anførte nationale bestemmelser

- Ley de 28 de mayo 1862, Orgánica del Notariado (lov af 28.5.1862 om notarembedet)

Artikel 1: »En notar er en offentligt ansat, der er bemyndiget til at attestere kontrakter og øvrige udenretslige dokumenter i overensstemmelse med lovgivningen.

I hele Kongeriget findes der én type af disse embedsmænd.«

- Decreto de 2 de junio de 1944 por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la organización y régimen del Notariado (dekret af 2.6.1944 om endelig vedtagelse af bekendtgørelsen om organisation af og bestemmelser for notarvirksomhed), som ændret ved Real Decreto 457/2007, de 19 de enero, y por el Real Decreto 140/2015, de 6 de marzo, sobre demarcación notarial (kongeligt dekret nr. 457/2009 af 19.1.2009 og af kongeligt dekret nr. 140/2015 af 6.3.2015 om notardistrikterne).

Artikel 69: »[Ved et offentligt kontor forstås] en samling af personale og materielle midler, der er organiseret med henblik på at opfylde nævnte formål [om offentlig notarvirksomhed].«

Artikel 272: »Notarprotokollen omfatter de offentlige instrumenter og de øvrige dokumenter, der føjes hertil hvert år [...].«

- Estatuto de los Trabajadores (lov om arbejdstageres rettigheder)

Artikel 44:

»1. Overdragelsen af en virksomhed, af et erhvervscenter eller af en selvstændig produktionsenhed medfører ikke i sig selv, at ansættelsesforholdet ophører, idet den nye arbejdsgiver indtræder i den tidligere arbejdsgivers rettigheder og forpligtelser i henhold til ansættelseskontrakten og på området for den sociale sikringsordning, herunder aftaler indgået med hensyn til pension under de betingelser, som er fastsat i den særlige lovgivning, der finder anvendelse, og generelt i alle de forpligtelser vedrørende supplerende social sikring, som overdrageren har indgået.

2. Med henblik på denne artikel anses det for en virksomhedsoverførsel, når overdragelsen vedrører en økonomisk enhed, der bevarer sin identitet, forstået som en helhed af midler, der er organiseret med henblik på udøvelse af en økonomisk aktivitet, uanset om den er væsentlig eller accessorisk.«

Artikel 51, stk. 1: »I denne lov forstås ved kollektiv afskedigelse ophør af ansættelsesforhold af økonomiske, tekniske, organisatoriske eller produktionsmæssige grunde [...].«

Artikel 52, litra c): »[Kontrakten kan ophøre,] når der foreligger en af de grunde, der er anført i artikel 51, stk. 1, og hvis ophøret vedrører et antal [arbejdstagere], som er mindre end det, der er fastsat i denne artikel.«

Artikel 53

»1. Vedtagelsen af aftalen om ophør i henhold til bestemmelserne i den foregående artikel kræver overholdelse af følgende betingelser:

- a) Arbejdstageren skal underrettes skriftligt om grunden til ophøret.
- b) Samtidig med den skriftlige underretning udbetales der en godtgørelse til arbejdstageren, hvis størrelse svarer til 20 dages løn pr. ansættelsesår, som for perioder på under et år beregnes forholdsmæssigt i forhold til antallet af måneder, idet godtgørelsen dog højst kan udgøre 12 månedslønninger.«

Artikel 56

»1. Kendes afskedigelsen uberettiget, kan arbejdsgiveren inden for en frist på fem dage fra dommens forkyndelse vælge mellem at genansætte arbejdstageren eller at betale en godtgørelse svarende til 33 dages løn pr. ansættelsesår, som for perioder på under et år beregnes forholdsmæssigt i forhold til antallet af måneder, dog højst 24 månedslønninger. Vælger arbejdsgiveren at udbetale en godtgørelse, ophører ansættelsesforholdet med virkning fra tidspunktet for det faktiske arbejdsophør.«

- Convenio Colectivo para empleados de notarías del Colegio notarial de Albacete (kollektiv overenskomst for ansatte ved notarer under notarrådet i Albacete) (ophævet i 2010).

Artikel 16: »Ansættelsesforholdet suspenderes og ophører af de grunde, der er anført i artikel 45 og 49 i lov om arbejdstageres rettigheder.

En notar, der overtager en notarvirksomhed som indehaver, indtræder imidlertid i sin forgængers ansættelsesforhold, hvis dette er tilladt i henhold til den gældende lovgivning, eller yder godtgørelse, således som det for hvert enkelt tilfælde er bestemt i den gældende materielle ret, til den eller de ansatte, som den pågældende ikke ansætter.

[...].«

- Convenio colectivo estatal de notarios y personal empleado (statslig kollektiv overenskomst for notarer og deres ansatte, BOE af 23.8.2010)

Artikel 55: »Ansættelsesforholdets ophør på grund af overdragelse eller notarens tjenestefrihed af personlige årsager giver de ansatte ret til at modtage den godtgørelse, der er fastsat på det givne tidspunkt i den gældende lovgivning i forbindelse med overdragelse eller ophør af objektive grunde [som på nuværende tidspunkt er 20 dages løn pr. ansættelsesår, hvor perioder på under et år beregnes forholdsmæssigt i forhold til antallet af måneder, dog højst 12 måneder, jf. artikel 40, stk. 1, eller artikel 52, litra c), i lov om arbejdstageres rettigheder], afhængig af den periode, hvor den ansatte faktisk har arbejdet for den fratrædende notar. Der ydes ikke godtgørelse i følgende situationer:

Ved en aftale mellem notarer, hvis den ansatte fortsætter med at arbejde for de andre indehavere.

Hvis den ansatte før eller samtidigt med overdragelsen indgår en aftale med en anden notar om at fortsætte med at arbejde.

Hvis den ansatte følger med indehaveren til sidstnævntes nye arbejdssted.

[...].«

- II Convenio colectivo estatal de notarios y personal empleado (den anden statslige kollektive overenskomst for notarer og deres ansatte, BOE af 16.9.2017)

Artikel 50: »Ansættelsesforholdets ophør på grund af overdragelse (som kræver et bopælsskifte) eller notarens tjenestefrihed af personlige årsager giver de ansatte ret til at modtage den godtgørelse, der er fastsat på det givne tidspunkt i den gældende lovgivning i forbindelse med overdragelse eller ophør af objektive grunde som på nuværende tidspunkt er 20 dages løn pr. ansættelsesår, hvor perioder på under et år beregnes forholdsmæssigt i forhold til antallet af måneder, dog højst 12 måneder, jf. artikel 40, stk. 1, eller artikel 52, litra c), i lov om arbejdstageres rettigheder], afhængig af den

periode, hvor den ansatte faktisk har leveret tjenesteydelser til den fratrædende notar. Der ydes ikke godtgørelse i følgende situationer:

1. Ved en aftale mellem notarer, hvis den ansatte fortsætter med at arbejde for de andre indehavere.

2. Hvis den ansatte før eller samtidigt med overdragelsen og på eget initiativ indgår en aftale med en anden notar om at fortsætte med at arbejde, under forudsætning af at den notar, der ansætter vedkommende, anerkender den ansattes anciennitet i godtgørelsesmæssig sammenhæng.

3. Hvis den ansatte følger med indehaveren til sidstnævntes nye arbejdssted.

[...]«.

- Tribunal Supremos (øverste domstol) dom af 15. december 2004 og af 23. juli 2010.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 1 R.C.C., som er appellant i hovedsagen, var ansat ved notarkontoret i Piedrabuena fra den 7. februar 1979 til den 16. juni 2017 og arbejdede for de forskellige notarer, der bestred stillingen i denne periode.
- 2 Den 13. januar 2016 overtog M.O.L., som er indstævnt i hovedsagen, stillingen. Den 16. juni 2017 modtog R.C.C. et afskedigelsesbrev fra M.O.L., hvori sidstnævnte anførte, at afskedigelsen skete af økonomiske grunde, anerkendte, at opsigelsen var uberettiget, og som følge heraf beregnede en godtgørelse for afskedigelsen.
- 3 R.C.C. anlagde ved Juzgado de lo Social n.º 2 de Ciudad Real (arbejdsret nr. 2 i Ciudad Real) sag om afskedigelse, hvori R.C.C. nedlagde påstand om, at det blev fastslået, at afskedigelsen var ugyldig, subsidiært uberettiget. R.C.C. gjorde bl.a. gældende, at udgangspunktet for beregningen af den skyldige godtgørelse skulle være den dato, hvor vedkommende begyndte at arbejde på notarkontoret, og ikke den dato, hvor vedkommende begyndte at arbejde for M.O.L.
- 4 Juzgado de lo Social n.º 2 de Ciudad Real (arbejdsret nr. 2 i Ciudad Real) forkastede søgsmålet ved dom af 7. marts 2018. Selv om retten i dommen anerkendte, at afskedigelsen var uberettiget, var den af den opfattelse, at den dato, der er udgangspunktet for beregningen af godtgørelsen, er den 13. januar 2016 i henhold til den gældende kollektive overenskomst.
- 5 R.C.C. ankede denne dom til Tribunal Superior de Justicia de Castilla La-Mancha (øverste regionale domstol i Castilla La-Mancha). Sidstnævnte ret nærer tvivl om, hvorvidt direktiv 2001/23/EF finder anvendelse i hovedsagen, hvilket er et

afgørende punkt i forbindelse med fastsættelsen af den anciennitet, der skal tages i betragtning med henblik på beregningen af godtgørelsen, og har derfor besluttet at forelægge Domstolen denne anmodning om præjudiciel afgørelse.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 6 Appellanten har bl.a. anført, at den dato, der skal tages i betragtning som udgangspunkt for beregningen af godtgørelsen, er den 7. februar 1979, men indstævnte er af den opfattelse, at den korrekte dato i denne forbindelse er den 13. januar 2016.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 7 Den forelæggende ret har forklaret, at en notar i Spanien er en offentligt ansat, der ansættes ved en udvælgelsesprøve, men som samtidig har status som arbejdsgiver for sine ansatte, hvilket ansættelsesforhold er underlagt hele den almindelige og EU's arbejdsmarkedslovgivning, og er forpligtet til at lade sig registrere under den særlige sociale sikringsordning for selvstændige erhvervsdrivende (RETA). Notarer forhandler desuden kollektive overenskomster med de ansatte gennem deres respektive repræsentanter, hvilket indtil 2010 skete for de enkelte geografiske områder og derefter på nationalt plan.
- 8 Når en notar forlader sin stilling, enten på grund af overdragelse eller pensionering, skal dennes efterfølger, som selv vælger, om vedkommende vil fortsætte i de samme fysiske lokaler, i 25 år opbevare forgængerens arkiv (»protokol«) og udstede kopier og attester af den tidligere notars arbejde, når brugerne anmoder herom, og det er sædvane (om end ikke lovpligtigt), at den nye indehaver beholder personalet og lokalerne, det såkaldte »offentlige kontor«. Der findes ingen udtrykkelige særregler eller overenskomstbestemmelser om personalets situation i tilfælde af afskedigelse, undtagen når personalet afskediges i forbindelse med overdragelse eller notarens tjenestefrihed af personlige årsager.
- 9 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at der i hovedsagen er tale om en objektiv afskedigelse af økonomiske grunde – og således ikke en afskedigelse, der skyldes, at indehaveren af notarkontoret er flyttet til en anden stilling – hvor de almindelige regler om denne form for afskedigelse utvivlsomt finder anvendelse, og i hvilken forbindelse det er afgørende at bestemme den anciennitet, der skal tages i betragtning, uanset om afskedigelsen er berettiget eller uberettiget, eftersom begge tilfælde medfører en ret til godtgørelse, der beregnes i forhold til arbejdstagerens realløn og anciennitet med visse begrænsninger, afhængig af om afskedigelsen er berettiget eller uberettiget.
- 10 Eftersom arbejdstageren har arbejdet uafbrudt siden den 7. februar 1979 under de forskellige notarer, som successivt har varetaget stillingen som notar i Piedrabuena, har været tilknyttet disse i et almindeligt ansættelsesforhold, har været beskæftiget på det samme arbejdssted og har fået sin oprindelige anciennitet

anerkendt af de tidligere notarere, der havde stillingen, og eftersom M.O.L., der pr. 13. januar 2016 som ny indehaver overtog de ansatte, som havde arbejdet for den notar, der tidligere bestred stillingen på det samme arbejdssted, hvor protokollen opbevares, og med de samme materielle midler, ikke anerkendte denne oprindelige anciennitet og senere valgte at afskedige arbejdstageren af økonomiske grunde, opstår der ifølge den forelæggende ret tvivl om, hvorvidt denne situation er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 1, stk. 1, litra a), i Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter, hvori det bestemmes, at direktivet finder anvendelse på »overførsel af en virksomhed eller bedrift eller af en del af en virksomhed eller bedrift til en anden indehaver som følge af en overdragelse eller fusion«.

- 11 Den forelæggende ret har anført, at datoen for anciennitetens begyndelse, såfremt påstanden om uberettiget afskedigelse tages til følge, og det fastslås, at direktiv 2001/23/EF finder anvendelse på hovedsagen, med henblik på beregning af godtgørelsen er den 7. februar 1979 i overensstemmelse med direktivets bestemmelser. Den forelæggende ret har desuden anført, at den almindelige nationale arbejdsmarkedslovgivning ikke udelukker dette personale fra anvendelsesområdet for arbejdsmarkedslovgivningen, og at de kollektive overenskomster (som under alle omstændigheder ikke må være i strid med hverken en lovbestemmelse eller EU-retten) blot har reguleret den situation, der opstår som følge af ansættelsesforholdets ophør, såfremt notaren flytter til en anden stilling.
- 12 Den forelæggende ret har endelig henvist til den begrænsede nationale retspraksis på området for ansættelsesforhold mellem notarere og deres ansatte. Retten har dels henvist til en dom afsagt af Tribunal Supremo (øverste domstol) den 15. december 2004, hvori det under henvisning til en artikel i lov om notarvirksomhed af 1956 anførtes, at denne bestemmelse skulle anses for »nødvendigvis at være ophævet, i det mindste siden vedtagelsen af lov om arbejdstageres rettigheder, hvis undtagelsesbestemmelse ophævede bestemmelser, der var i strid med denne lov. De ansættelsesforhold af særlig karakter, der er anført i artikel 2, omfatter desuden ikke ansatte ved notarkontorer, og de i artikel 49 nævnte årsager til ophør omfatter ikke arbejdsgiverens ophør, undtagen i tilfælde af dennes pensionering eller dødsfald samt i de tilfælde, der giver anledning til ophør af objektive grunde som omhandlet i artikel 51 og artikel 52, litra c), i lov om arbejdstageres rettigheder. Dette betyder, at de eneste bestemmelser i dette dekret, der opretholdes, er dem, der er forenelige med den regulering, som lov [om arbejdstageres rettigheder] underkaster ansættelsesforholdet, hvilket ikke gør sig gældende for bestemmelserne om kontraktens ophør«. Den forelæggende ret har dels henvist til Tribunal Supremos (øverste domstol) dom af 23. juli 2010, hvoraf det fremgik, at den retlige karakter af den offentlige funktion, som notaren varetager, »ikke fratager notaren dennes status som arbejdsgiver, idet betingelserne i artikel 1, stk. 2, i lov om arbejdstageres rettigheder er opfyldt, hvilket betyder, at notaren skal opfylde de forpligtelser, der påhviler arbejdsgivere i henhold til

arbejdsmarkedslovgivningen [...]«, men hvori det imidlertid senere blev anført, at »notaren ikke er indehaver af en organisation af personale og materielle midler, som i forbindelse med en overdragelse af det kontor, hvor notaren varetog den pågældende offentlige funktion, kan medføre en virksomhedsoverdragelse, idet de efterfølgende udnævnelser og dertil knyttede overdragelser afhænger af regeringen, og notaren bliver heller ikke indehaver af det organisatoriske fællesskab, som kendetegner notarkontoret, som følge af udnævnelsen til et bestemt notarkontor, men er derimod blot en forvalter af dets protokol samt ansigt udadtil for og leder af den offentlige funktion – som ikke er en offentlig tjeneste i snæver forstand – som varetages af dette kontor«.

ARBEJDS
DOKUMENT